

VOIESCE ȘI VEI PUTE

PER ANU	CAPIT. DIST.	PREȘED. LUNĂ	PREȘED. TRIMESTRU	PREȘED. ANU
48	48	24	12	6
24	24	12	6	3
12	12	6	3	1.5
6	6	3	1.5	0.75

UNU ESEMPLAR 24 BANI
PENTRU PARIS PE TRIMESTRU FR. 20.
PENTRU AUSTRIA FIG. 10 VAL. AUST.

ROMANULU

Articolele trimise și republicate se voru arde. — Reda. foru răspundeturu Eugeniu Carada

LUMINEZA-TE ȘI VEI FI

PENTRU ABONAMENTE, ANONȚURI ȘI RECLAME A SE ADRESA ÎN BUCUREȘTI, LA ADMINISTRAȚIUNEA ZIARULUI
ÎN DISTRICTE LA CORRESPONDENȚII DIARULUI ȘI PRIN POSTA. — LA PARIS LA D. DARRAS-HALLEGRAIN RUE DE L'ANCIENNE COMEDIE NO. 5.
ANONȚURILE
LINIJA DE 30 LITRE 40 BANI
INSERȚIUNI ȘI RECLAME, LINIA . . . 2 LEI NOU

SERVITIUL TELEGRAFICU ALU ROMANULUI.

BEograd 29 Iuniu. Procesul pentru atentatul contra principelui a început azi. Toți consiliul asista. Raportatorii ziariilor publice sunt admisi. Trei-spre-dece acuzați au fost înfățișați; actele acuzației constată existența unei conspirații în favoarea lui Petru Karaghiorghievici. Cea mai mare parte din acuzații interogați, fac mărturie în acest sens. Măne va urma procesul și Luni se voru pronunța sentințele.

București 17 Ciresiaru.

Disolverea Senatului a făcutu gaură în înțelesul opoziției. Disolverea Senatului, strigă și *Terra* d-lui Carp, și *Dreptatea* Frațiunii și *Convențiunea* separatistilor, este uă acțiune rusescă, este uă lovire de Statu și, adaugă *Terra*, „d-nu Brătianu și companie ar fi făcutu mai bine se se retragă spre a evita starea de agitație ce aducă cu sine noile alegeri.“ Cui nu-i vine aci îndată în minte acelu săntu adevăr că se vede paiul din ochiul altuia și nu berna din ochiul se!?

Dața Ministeriul se retragea, Ministrul Senatului nu era ore se disolve Adunarea? Organele majorității Senatului au spus de multu, neconținut și forte lămurit că ministeriul senatoriale va disolve Adunarea. Și Adunarea însăși a spus, și nu numai majoritatea, daru chiaru partea cea onorabilă și respectabilă a minorității Adunării a spus, că nici 24 de ore nu va primi unu asemenea ministeriu. Senatul daru, cându a datu votul de blamă, scia că seu ministeriul se va retrage și celu Senatoriale va fi silitu a disolve Adunarea, seu Senatul va fi disolvat. Acestu adevăr constatatu, întrebăm care din aceste două disolvi pune națiunea într'uă mai mare agitație? Acea-a a Senatului care reclamă unu votu de celu multu 2,000 de proprietari cari mai toți locuiesc în orașe, seu acea-a a Camerei care pune în mișcare toate satele, industria și comerțul în totu întregimea lor, din sate și din orașe, și într'unu cuvânt pe toți Români de la 21 de ani în sus? răspunsul este cunoscutu, evidente ș'a trebuitu celor de la Senatu orbia și reutatea bi-cuită de Isusu, ca se nu vedă berna din ochi lor și s'acuze pe Ministeriu ș'a voit a pune țera „în stare de agitație, prin disolverea Senatului.“

Daru, dice *Terra*, ce se va face dacă „alegătorii, chiamați a judeca de astă-dată, între conduita Senatului disolvat și conduita guvernului, voru desaproba p'a acestui-a. Truimțându în viitoru Adunare (a Senatului) nă majoritate identică celor trecute?“

După noi uă asemenea presupunere este absurdă, căci națiunea în cesiunile cele mari, a fostu și este totu duna și pretutidentă identică. La noi ca pretutidentă, desfidem se ni s'arête uă singură ocaziune mare în care națiunea s'a contradis. Și națiunea s'a pronunțat în această cesiune în ziua în care Ministeriul ș'a datu demisiunea. În București comercianții mari și mici au făcutu unu din cele mai mari manifestări în contra votului datu de Senatu. A nchide prăvăliile, nu este uă simplă protestare ci este expresiunea cea mai mare a repulsiunii, a grôzei ce inspirase comerciu-

lul votul Senatului și Ministeriul ce elu putea da, într'uă asemenea ocaziune. Adunarea deputaților c'ua majoritate din cele mai mari ș'a datu și dinsa sentința.

Judeciile toate în momentul în care aflară votul Senatului și demisiunea ministeriului, spontaneu și n unanimitate scoseră acea-a și strigare ca și comercianții Bucureștilor, ca și represintanții națiunii. În desiertu *Terra*, *Dreptatea* și *Convențiunea*, voru dice că „busola conducătoare a guvernului aptuale este ulitza și manifestările provocate de Policie,“ nu este policiă, chiaru acolo unde n'ar domni ca la noi asoluta libertate a Presei ș'a întrunirilor, cari se albă puterea d'a face pe comercianți se nchidă prăvăliile ș'ua Cameră într'egă împreună cu judeciile toate se protesteze cu atâta energie contra unu Senat, cându dreptatea și națiunea ar fi cu densul. Nu este policiă, nu este guvern care se albă puterea d'a provoca uă protestare atât de grabnică, spontanea și unanimă, precum nu este uă protestare mai mare, mai uriasă ca cea-a făcută la 1 Iuniu de către comerciu întregu alu Bucureștilor. Națiunea daru ș'a pronunțat la 1 Iuniu și prin urmare, ea nu se putea contradice la 1 și la 3 Iuliu viitoru.

Daru, adaugă cel de la *Terra*, „de s'arî pronunția alegătorii Senatului pentru politica guvernului seu contra iei, acesta nu va schimba întru nimic situațiunea. Ministrul își voru areta din nouu darul ce-resub ce au d'a organiza procesiuni și manifestări ori cându ar voi, și represintanții națiunii cari ar veni se le ceră socotela de greșiile ce au comis și de relele ce au făcutu ca țera se ndure atâta timp, voru fi din nouu trimiși pe la căminele lor, suptu cuvântu că se numescu așa eru nu altu-minter și că lucrăză stăptu inspirațiunile presei austro-maghiare.“

Alaltă-ieri, totu cel de la *Terra* dicea că poporul Român ș'a manifestat spontaneu la venirea Principelui Napoleone și c'acea manifestare a făcutu-o și ca uă protestare în contra guvernului aptuale. Cumu daru cându alaltă-ieri recunoscu înși că poporul Român scie a se manifesta prin elu însuși scie și pôte se spue ce voiesce, diseră ieri că guvernul face aceste manifestări și că le face „ori cându voiesce?“ Constatându aceste naive aserțiuni, se desbatem pucinu cesiunea și din altu punct de vedere.

Națiunea s'a manifestat, de la unu capetu la celu-altu alu țerei, atâtu d'a dreptul că și prin represintanții iei din Cameră și prin comercianții din București, contra actelor Senatului, și pentru guvernul aptuale. Cumu daru cel de la *Terra* credu că alegătorii Senatorilor se voru manifesta și densu ca și aleșii lor de anu, în contra națiunii? Suntu ore, pentru cel de la *Terra*, afară din corintele națiunii cei cari au dreptu a alege pe Senatori? Se ne fiă permis a nu crede ca cel de la *Terra*. Dacă însă ar fi așa, cumu pretind dumniilor, ca acesti alegători se spue ce trebuie se facă unu guvern? Avem naintea noastră națiunea represintată prin două corpuru: unul se compune de totu Românul de la 21 de ani în sus;

de proprietari mari și mici, de comercianți, de industriali și de profesioniile libere și celu-altu se compune numai de 2000 de proprietari. Celu d'anteu, adică cel mare, națiunea mai în întregimea iei dice:—rele sunt opiniile și faptele majorității fostilor Senatori. Celu d'altu douile dice: bine a cugetat ș'a lucrat majoritatea fostulu Senat și reu cugetă și lucrăză minoritatea Senatului, Camera deputaților, marea majoritate a proprietarilor, comercianții, industriali și poporul întregu care alege pe deputați și se manifestă neconținut pentru densu și pentru guvern. Într'uă asemenea pozițiune ce este de făcutu? Se se sacrifică, dicu cel de la *Terra*, cel multu pentru cel pucinu, națiunea în marea iei majoritate pentru uă mică fracțiune? Daru, chiaru dacam admiteme pentru unu momentu opiniunea ultra-privilegiată a celor de la *Terra*, totu și anu întreba pe fostul Senator prin ce mijlocu credu dumniilor că voru putea se guvernă c'ua mică minoritate, uă națiune ce în marea iei majoritate îi respinge? Cumu credu acesti boiari mici și noi, că voru putea, acumu cându națiunea este pe deplin liberă, și are consciința de ea însăși, se readucă domnia oligarhiei asupra națiunii întregu? Cătu despre noi, măturim uă această ne pare peste puțină și d'acea-a amu disti și dicem: primo, că alegătorii Senatorilor nu se voru despărți de națiune și că din contra voru declara prin votul lor că desaproba purtarea anti-națională a fostilor senatori; secundo: că dacă, printr'uă orbire ne-nțeleasă majoritatea cea nouă a Senatului va fi totu cea vechiă, logica, dreptatea și toate interesele cele mari ale națiunii ceru imperiosu ca guvernul s'asculte vocea marel majorității a națiunii și se mergă cu densa și după densa pe calea cea mare ce ea i desemnă.

CE ESTE SENATU-LU?

UNA SUPERFETAȚIUNE CONSTITUȚIONALĂ.

Senatu-lu este unu frentu contra precipitațiunii, uă garanția a maturității deliberatiunii-lor. Corpu-lu legislativ are so rigledia raporturi le constanti ale națiunii; nu se îngrijesce de necesități le selle momentane. Pr'în urmare nu este nici necesariu, nici util ca deliberatiuni-le lui so fia pripitate. Doue adunantii distinse voru fi totu de una mai numeroase decot una singura coș tie numeroasă aru fi și numărul-lu enco este uă garanția a maturității deliberatiunii-lor. Pre de alta parte, pentru ca so fia deliberatiuni-le Corpu-lu Legislativ fructuose aru trebui so emane de la barbati-le cei mai capabili; de amu impune enco condițiuni de capacitate, amu margini direptu-lu allegătorii-lor de a allega cu tota libertate-a dupo propri'a loru inspiratiune. Ecco uă obiecțiune ce ne facu partisans-i bicamerismu-lui, obiecțiune cu atot mai puterica, cu cot se adressedia la ratiune de direptu-lu pre cându propositiuni-le de la ss precedinti se ocupau cu pasiuniile cari potu capeta uă funesta predominantia pr'în institutiunea unei Camere unice.

Cu buna sema, uă propositiune care se anunția în nume-le ratiunii merito tota atentiunea noastră, unu scrupulosu essamine, cei-a ce vomu încerca a face.

Maturitate-a deliberatiunii-lor, dupo

celle de mai sus, se descompune în formatorie le elemente: uă deliberatiune repetita asupra acelu a-si obiectu, patru ochi vedu mai bine decot doi; unu mai mare numeru de persoane cari cercetedia, deliberedia și decidu si în fine capacitate a barbati loru d'în cari se compune corpu-lu deliberativu. So le luăm aceste elemente pre fia-care în parte.

Principiul, co doue deliberatiuni valedia mai multu decot una este necontestabile. De aici enso pene a dice co elle caută so se urmedia în doue Corpuru distinse, distanția este mare. În privința repetiții credem co nu putem face mai bine decot de a transcrie aici cuventele clocute pr'în brevitare-a loru a lui Mill: «Dau pu-cina importantia argumentu lui care se presinta celle mai de multe ori în favore-a systeme-i bicameriste, cum co acest'a aru fi unu mediu de a o-pri precipitațiunea-a și de a commenta uă a doua deliberatiune. Coci uă adunantia represintativa trebnie so fia forte reu constituita, deco formalitate-le asiediate pentru speditiunea-a afaceri-lor nu aru cere totu de una «mai multu decot doue deliberatiuni.» În Anglia, billuri le nu devinu legi pene nu se voru ceti de trei ori d'în 15 în 15 zile. La noi, decandu cu sesiunea-a extraordinaria d'în anu-lu 1865 mai cu sema, s'a introdusu uă reă de-prindere, acei-a de a se dechiară mai totu proiecte-le de urgenti. Unu asemenea modu de procedura este invederatu, co esclude, pre cot linisce-a d'în discussiune, pre atot si maturitate-a deliberatiunii-lor. Repetițiunea loru, regulata pr'în chiaru Constitutiune, nu pr'în regrementu-lu Camerei care se pote modifică de la uă legislatura la alta, este de ajunsu pentru a stabili inutilitate-a unu Senat. Si contra systeme-i repetiții-lor so nu se oppuna, co este imposibile ca una si acei-a-si Camera so si impuna mai multe discutii serioase asupra acelu a-si obiectu. Deco obiectu-lu va merita uă serioasă luare aminte si mai altesu deco Camera va fi serioasă, deliberatiuni-le repetite putem fi incredintati co nu o voru obosi. Ero de va fi compusa de copii sen de novici, precumu s'au vedutu esemple, atunci chiaru uă singura deliberatiune devine superflua si de multe ori nepracticabile, fiindu-co pene a nu se desbatte enco cesiunea-a se cere inchidere a discutii-lor. Repetițiunea discutii loru de la Camera la Senatu mai are unu avantaju pre care lu semnaladia Laboulaye. Discussiuni-le indouite, deco servescu spre a face legi le mai bune, sunt enco, uă institutiune necomparabile pentru a face educatiune-a poporu-lui. Elle se publica pr'în diarie. Esta di diarie-le si tribun'a sunt celle mai puterice medie de publicitate, elle servescu pentru a formă spiritul publicu, pentru a grabi sperti și a si a depinde poporu-lu cu legi-le celle note. Observatiunea-a este pr'în justă. Nu noi cari cunoscemu totu effectul publicității ne vomu indoui de disse-le lui Laboulaye. Urmedia enso de aici, co pentru a produce effectul lu semnalatu, discutiiune-a trebnie so se repetiesca în mai multe Camere? Effectul se aspecta de la repetițiune, nu enso de la diversitate-a corpuru-lor înainte-a căror'a se face.

D'în toate argumente-le cotu s'au pututu dă în favore-a systeme-i bicameriste acelu care este lipsitu de ver-ce base solida este celu ce dă D. Berriat-Saint-Prix 1) pre lunga alte-le. Uă adunantia mica este totu de una mai numeroasă decot doue sectiuni distinse si numeru-lu este uă cauza de desor-

dine. Acest'a obiecțiune presupune, co Camer'a unica este imposante pr'în numeru-lu membri-lor sui. Si în a-deveru, numeru-lu este consideratu ca uă garanția nu numai pentru uă mai luminata decisiune, dero chiaru pentru independența corpu-lui; uă adunantia pucinu numeroasă se pote lesne seu cumperă seu intimidă. Uă numeroasă adunantia enso nu este totu de una, si numai pentru-co este numeroasă, si desordinata, sgomotosa si furlunosa. În Parlamentu-lu Anglie-i nu se applaudă. Cându discursu-lu unu oratore place, cându este approbatu de cei ce lu asculta, se aude cuventu-lu ascultati. Turbulența unei Camere seu se produce în ocaziuni grave cându se tratedia ver-ua cesiune care descepta uă profunda nemulțamire, seu este effectu-lu unei relle compositiuni. Si în fine, cot de pucinu numerosu so fia fia-care Camera în parte, totu-si va cuprinde unu numeru indelutatoriu pentru ca so avem a ne teme de turburări si desordine.

Cându ni se spune ero-si, [co deliberatiuni-le corpu-lu legislativ caută so emana de la cei mai capabili barbati; pentru ca se fia fructuose si so se bucura de acea autoritate morale care insotiesce dise-le si faptele le unoru atari barbati, nu ni se spune nemicu nouu, si nici co avem ce va de contradis. Cându enso de aici se trage consecința, co de amu margini pr'în condițiuni de capacitate numeru-lu eligibili-lor, amu limită pr'într'acest'a direptu-lu allegătorii-lor de a allega dupo a loru inspiratiune si cu deplina libertate, apoi se committe uă adeverata confusiune si ce-va mai multu, cadem în contradicțiune. Libertate-a allegătorii-lor se restrange, se innabuisce cându guvernul-lu propune candidati officiali si impune sustinendu-i fia cu ver-ce medie, officiali seu officiose, morali si immoral. Nu vrea se dica enso a restrange acest'a libertate, cându lege a constituțională cere ore-cari condițiuni de aptitudine de la barbati-i cari au so indeplinesca certe functiuni în Statu. Omu-lu bolnav si restrange, de voiti so vorbim asi, libertate-a allegându la barbati speciali. Totu asemenea enso si o rostrange si acell'a care voiesce se cumperă carne, fiindu-co nu merge nici la croitoriu nici la cismariu. Allegătorii, de aru fi fostu toti în stare de a cunosce dupo ore-cari semne exteriori pre barbati-i cei mai capabili de a-i represintă, nu aru allega pre-alti. Aceste semne le determina lege-a constituțională si nu face altu decot cei a ce aru fi facutu ensi-i allegătorii. Acest'a errore în argumentatiune este de aproape urmală de uă contradicțiune. Capacitate-a care nu se cere pentru antei-a Camera se cere pentru a done. Pucinu ne pessa de semne-le exteriori, fia elle uă illustratiune de familia, unu siru de anni petrecuti în servitiu publicu, unu censu electoralu, diplome de invetiatura seu ver-cari alte-le; atari condițiuni sunt neapperate, coci altu-feliu a doua Camere nu aru fi decot tot ce d'anteu compusa numai de alte persoane. Der' apoi, nu se limitedia ore direptu-lu allegătorii-lor cându este vorba de Sepatu? Cei-a re'a fostu uă restricțiune pentru Camer'a de geosu, perde ore acestu caracteru pentru-co ne amu inaltiatu cu unu gradu mai sus? Contradicțiune-a nu demastra cu de ajunsu-lu nesustinebilitate-a propositiunii-i?

X.

În monarchie-le constituționale, s'a disti, este de consideratu, co facia cu uă Camera unica, monarchu-lu pote usioru so se complice în lupl'a partitelor cu Camera, precand deco sunt doue Camere, ellu se subtrage lupte-i inme-

1) Théorie du droit constitutionnel No. 746.

iate și devine regulatoriu-lu partite-
loru, Unitate-a Statului, securitate-a
si demnitate-a monarhie-i, liniscea si
bun'a ordine a corpului legislativ sunt
de uă potri va intereseate la unu atare
resultatu.

Acestu argumentu presintatu de
Bluntschli seu co nu lu intiellegemu
noi, seu co nemeresce allături cu tielu.
Or-cum, deco nu ne incellamu, cre-
demu co aceste cuviate a publicistu lui
germanu sunt na palida reminiscintia
a guvernii-lui constitutionale si mai
alesu a politice-i lui Ludovicu Filippu
seu a rege-lui Leopoldu d'in Belgia.

Ce vrel se dica co rege-le va fi usioru
complicatu in lupte-le partite-loru facia
findu numai cu ua Camera, pre candu
mai adaogendu-se enco una, acest'a i
va servi de paratonneru? Lupt'a par-
tite-loru ce se presuppune avé-va de
finta tronulu, essistintia chiaru a mo-
narchie-i? si propune so adduca trium-
fu-lu unoru principie sociali si politice
contrarie cu ordine a lucrurilor asie-
diata, seu are numai pretensiunea mai
modesta de a returna unu ministeriu
ca se inaltie altu?

Laboulaye criticandu institutiune-a
unui Senatu iereditariu apperatu en a-
tot'a caldura de Benjamin Constant,
precum si a unui Senatu numitu de Ca-
pu lu Statului, cum a fostu in Francia
sub primu-lu seu imperiu si la noi sub
Statutu, precum mai dominesce enco
in Francia de la 1852 pene asta-di, es-
saltandu Senatu-lu electivu precum este
in America conchide in modulu ur-
matoriu: «Cu doue Camere allese si cu
«ministri luati d'in aceste Camere va fi
«totu de una usioru capu-lui Statu-lui
«de a gassi una sprijinu pentru ua po-
«litica moderata; arare ori Senatu-lu
«State-loru-Unite nu sustine pre pre-
«siedinte. Candu enso Senatu-lu este
«numitu de capu-lu Statu-lui (si noi pu-
temu adauge co acell'a si fenomen se
va produce si cu unu Senatu ieredi-
tariu, chiaru de aru fi iesitu antea-si
data d'in electiune), dero oppositiune-a
«va fi precumpanitoria in Camere a e-
«lectiva si tierr'a va tine cu d'ensa, cei
«mai remane de facutu Capu-lui Statu-
«lui? So ceda cu desavarsire seu so se
«opuna cu ver ce pretiu; doue extreme
«de ua potri va periclose.» — Pote co
Bluntschli a avutu ua atare situatiune
in vedere candu a scrisu linje-le rap-
portate mai sus. Chiaru enso hypo-
these a lui Laboulaye nu subtrage pre
capu-lu Statu-lui de la lupt'a partite-
loru. D'in contra, tota argumentatiu-
ne-a publicistu-lui Françu presuppune
necesariu co ellu ia parte la acele lupte,
findu-co ad-mitte, co Senatu-lu inter-
vine si lu sprijinu. Totu avantajiu-lu
ce gassese Laboulaye intr'unu Senatu
electivu pentru unu atare casu este, co
ellu findu emanatu d'intr'unu votu po-
porariu, va pute da unu sprijinu pu-
terosu, de ore ce findu numitu (seu
iereditariu cumu amu mai gdaosu noi)
si ne mai avendu radecline in mass'a
popuru-lui, ajutoriu-i nu pote fi de
neci ua valore. Si acestu resultatu enso
este mai multu decot contestabile. In
faptu, in realitate, ua puterosa majori-
tate in Camere a de geosu, care va fi
totu de una mai populare decot Sena-
tu-lu ver-care i aru fi base a, sustinuta
de tierra este unu torinte de munte
care restorna stance-le. A dice cu
Bluntschli co institutiune a unei a doue
Camere subtrage pe monarchu de la
lupta partite-loru, acest'a presuppune
co lupt'a se decide intre aceste doue
Camere. Terminandu-se lupt'a pr'in
triumfu-lu unei-a seu pr'in raliare-a
unei-a cu cea-l-alta, nu remane ero-si
monarchu-lu, pote cu minoritate a, in
facia maioritati i, de esto data putericu
pr'in victoria, a ambe-loru Camere?
Asia dero vedemu, co neci d'in acestu
puntu de vedere nu se stabilește mai
multu necesitate-a neci chiaru utili-
tate-a Senatu-lui.

In acest'a ordine generale de ideie
se subsume si teori'a politica care a
consideratu Senatu-lu ca unu corpu
essentialé ponderatoriu si conserva-
toriu a pactu-lui constitutionale. Acest'a
a fostu admissu in constitutiuni le im-
periali a Franciei si la noi pr'in Sta-

tutu-lu de la 2 Maiu. Neci un alta lipsita
de fundametu, de simtiu politicu cumu
theoria enso decot acest'a nu esstema con-
servatiune-a pactu-lui fundamentale nu
o incredintam in tege-i națiuni, ci nu-
mai unui corpu? cum, cautam so facem
ca tierr'a so se petrunda de principie-
le constitutionalu da datu concepute,
so si le apropiem, estu-feltru incot
nimeni so nu se pota atinge de ele
fora ca so se creda atinsu in proprie-
tate-a sua, ci lasamu acest'a cura la
doue-deci or la cinci-deci de omeni
d'in atote-a milione? Si care le va fi
autoritate-a ca so appere cei-a ce nu
este scumpu niminui? Senatu-lu Sta-
tu-lui nu lu a seapatu, precum neci
allu lui Napoleone I nu a scapatu con-
stitutiune-a imperiale.

Senatu-lu este unu corpu ponderato-
riu: intre cine si cine? Se intiellege co nu
intre Camere a si poporu, aici nu are
ce cauta. Intre Camere a si Capu-lu Sta-
tu-lui? So va interpuere adico in lupt'a a-
cestoru doue puteri. Dero, pentru ca in-
terpositiune-a lui so aiba unu efectu, ur-
media se fia si ellu ua putere. Ei, apoi a-
cest'a putere de unde o va lua? Lupt'a se
presuppune intre tierra si domnitoriu; Se-
natu-lu este or tierra, or domnitoriu, or
nu este neci unu neci alta. In cele
d'anteiu casuri este ua repetitiune inu-
tile, ua redundantiu, in celu de alu
doui le-a nu este-nemicu.

XI.

In timpuri-le de ferebere revolutiu-
naria s'a adoptatu mai totu de una sys-
tem'a unei Camere unico. Acesta s'a
propusu si s'a priimitu mai alesu ca unu
mediu puterosu de actiune. Multi
adeverati liberali, tinendu de scol'a care
crede co liberalismu-lu nu consta in res-
turnari perpetue punu in suspiciune
system'a d'in caus'a ocaziuni i in care
s'a produsu.

Acum este adeveratu, co ua singura
adunatia assecura cea mai rapede si
cea mai fidele manifestatiune a opi-
nioni-i publice. De acei a da'cellu ma-
i putericu mediu de actiune unui guver-
niu care se redima pre acest'a opini-
une, luminata si bine manifestata, pre
cum urmedia so foca ver ce guvernii
liberalu. Asia dero pacatu-lu syste-
mei este numai co s'a produsu sub
hubuitu-lu tunuri-loru revolutiunarie.
Ideia ensa in sine nu este neci de cum
revolutiunaria, este, curatu, democra-
tica; si applica iune-a i aru pute d'in con-
tra so incoronedia unu edificiu politicu
care so fia prevenitoriu apperatu de
sguduiru le revolutiuni-loru. Acest'a pote
so displaca celloru ce pescuiescu in apa
turbura; d'in fericire enso iei suntu
pucini la numeru.

Ca so fimu direpti, aru trebui so re-
cunoscemu co s'a pututu ca si Sena-
tu-lu so adduca uneori rezultate avan-
tagiose. Nu mai departe, acum unu
annu la noi a scapatu Curtea de Cas-
satiune de nu s'a stramutatu la Iassi,
cei-a ce, pre lunga alte consideratiuni,
arufi fostu ua violatiune a Constitutiune i
(Intitulatu-lu titlu-lui 3, art. 36 si art.
125 combinati). Candu enso s'aru pu-
ne inainte avantajiele adduse uneori,
cato so punemu, in computu si des-
avantagie-le ce a pututu cauza, osse-
bitu co urmedia so ne damu sema es-
sacté de impregiurari-le particularie in
cari s'au produsu. In genere enso se
pote affirmá, co neci ua data neci unu
Senatu nu a scapatu ua tierra dintr'ua
situatiune periclosa, afara numai pote
de Senatu lu Rome-i care nu are decot
nume-le comune cu celle de esta-di.

Nu vomu intrá in discutiune-a meca-
nismu-lui electorale a Senatu-lui. Nu
vomu cerceta deco urmedia so fia iere-
ditariu, pre vivetia, seu pre unu timpu
márginitu; deco Senatori-i, dicendu Se-
natorii dieu milordii, parii, dominiu seu
seniorii—trebuie se iesa d'in urna seu
so fia numiti seu so se combine ambe-
le systeme cum a fostu dupo Statu-lu.
Tote aceste-a suntu cestiuni secunda-
rie cari nu au importatia decot deco so
deslega afirmativé cestiune a essistin-
tie-i. D'intr'unu feliu de combinatiune
seu d'intr'altu s'au dedusu argumente
spre a demunstrá, Co Senatu-lu este u
libé. Aici enso s'au commissu ua grava
errore. Ua institutiune de va fi com-
binata intr'unu modu ore-care pote so
fia mai profitabile, pre candu combi-

nata allu-feliu pote so adduca chiaru
resultate desastrose. Dero mai anteu
de tote cauta so ne intrebamu deca a-
vemu nevoia de acea institutiune,
deco acele rezultate nu se potu do-
hendi pr'in belle ce sunt deja in finta.

Benjamin Constant singuru ne spune
co opiniuni-le selle in privintia Came-
re-i pariloru au variatu adese-a. Cu tote
aceste a adaoga co nu au variatu atot
incot privesce necesitate-a- precot in
privintia possibilitati-i de a o introduce
in Francia d'in diferite motive cari de-
pindu de caracteriu lu ecaritariu allu
natiuni-i si d'in divisiune-a pré mare a
proprietati-i. Nu putemu se scimu a
priori deco avemu noi in Romania e-
lemente cari so assecure Senatu-lui in
fintia ua lunga durata, neci nu ne amu
propusu a examina, acesta. Benjamin
Constant dicea: «findu-co essiste unu
«Senatu, acest'a proba co este possi-
«bile; deco nu aru essiste, lu asiú cre-
«de imposibile.» Noi terminandu vomu
dice: findu-co essiste Senatu-lu nu vo-
im de asta data so cercetamu deco si
cot pote so traiesca, neci cum se pote
face ca so nu mai essiste. Acest'a este
ua alta cestiune care urmedia se fia tra-
tatu specialé.

G. P. Bacaloglu.

Cu ocaziunea venirii Alteji Séle
Principelui Napoleone în Bucuresci,
studinții Români de peste Carpați
i-au înmănat broșura d-lui Maniu
Unitatea latină împreună cu adresa
următoare:

ALTEȚIA!

Ca Români, de peste Carpați, cari ne a-
flăm în România liberă și reprezentăm aci
elementul transilvan, venim, Alteji, in
numele compatrioților noștri, cu anima pli-
nă de profunda emoțiune, a Vă exprime sim-
țimentele de recunoștință, ce le-a avut
frații noștri totu deuna pentru Ilustra fami-
liă Imperială, la care aparținem, pentru ce-
lebrul și iubitul nume de Napoleone, pen-
tru poporul francez în sine, atât de ve-
selu în zilele de fericire și atât de gene-
ros și mărinimos în momentele de suferință.

Bine-voiți, Alteji, a primi încredințarea
nestramutată, că Români nu voru uita nici
uadată sacrificiile de totu felulu, ce Francia
le-a făcutu nelcetat pentru a stabili în Ro-
mania libertatea și independința.

În 1848 ca totu deuna, cându Români
au avut unu reu de vindecat, uă durere
de alungatu, ei nu s'au adresatu, do câtu la
Francia, și au alstatu intr'insa totu deuna
simpatia sinceră și protecțiune statornică.

Vă rugăm, Alteji, se bine-voiți a primi
și a comunica Augustului Imperatoru, de-
votamentulu profund și nestramutat, de care
Români Transilvaniei, Banatului, și Marma-
ției și ai Bocevinei, cași frații lor din Ro-
mania liberă, suntu însulejiți pentru Voi și
pentru tota familia Imperială a Franciei.

Supsemnați (7 studinți, cari au formatu
delegațiunea.)

Bucuresci 13 Iuniu 1868.

SOCIETATEA

pentru

ÎNVĂȚATURA POPORULUI ROMÂN
SCOLELE DE ADULȚI.

DARE DE SEMA

Esamenale și împărțirea premiilor.

In urma ședinței de la . . . ținută de
câtră Comitetulu Societății împreună cu dd.
Profesori ai școlilor de adulți, se luă de-
cisiunea a se face la aceste școli unu es-
amenu generalu. In urma căru-i-a, după ce se
va constata progresulu ce va fi făcutu în-
care in cursulu anulu, se se recompenseze
după merite, ca cu modul acesta pucinu
câte pucinu se devia pentru fiă-care uă con-
vinciune că laboara spirituale, zelulu ce pune
fiă-care pentru a se lumina, oste uă datoriu
cu atât mai sântă, cu câtu prin acesta se
aduce unu serviciu imensu întregei societăți,
care căscigă unu membru mai luminatu, și
prin urmare mai aptu d'asii indeplini misiu-
nea sea de om și cetățianu. — In conse-
cintă, Societatea la rândulu său trebuie se

demonstre intr'unu modu mai palpabile in-
alta importanță ce atribuie acestei ideii.

Esamenale, după cumu se scie se ținur
Duminică la 2 Iuniu la care asistara mai
multe persone însemnate, și se putu observa
din partea d-lor-ă cea satisfaciune ce im-
primă sufletulu întreprinderi de asemenea
natură, cându suntu bine înțelese și esecu-
tate cu fidelitate.

Fiindu că ne aflăm asupra acestui punctu,
se ni se permittă a repeta adeverulu că, a-
cestă societate a remasu constantă scopulu
seu, și nu a deviatu unu singuru momentu
de la marca ideii alu căruu interpretu sa
făcutu, silindu-se ne încetat a da probe reale
de la înflințarea sea, că lucrăză numai și
numai ca se ajungă la acea margine depăr-
tată câtră care tinde, și pe care suntem
siguri că o voru ajunge, contându pe devo-
tamentulu și perseveranța ce d. Esarcu și
onorabiliu sci colegi ne o arătă pe tota ziua.

Duminică la 11 ale curintei avu locu im-
părțirea premiilor, la cari asista E. S. Mi-
tropolitulu Primatu alu României, d. Minis-
tru alu Cultelor și Instrucțiunei publice, și
un numerosu publicu. Acei din Domni cari
au asistatu la această serbare, au avut fru-
măsa ocaziune a constata că poporul în
cepe a simți acea nobile emulațiune ce im-
primă spiritulu unu avintu câtră datoriu
da se instrui, și se putea citi pe facia fiă-
cărui-a bucuria expresivă care lasă se se în-
țelégă că erau transportați pe teramulu unei
vieți ornată de carmenii unei inteligințe mai
desvoltată.

Serbara fu înagurată prin discursulu
următoru; rostitu de d. Esarcu, vice-preșe-
dintele societății;

Domnilor.

I.

Era unu timpu cându pentru toți striga-
rea de scăpare era: la arme.

In timpurile însă în cari trăim, în tim-
purile mai cu semă în cari voru trăi copli
noștri, strigarea de scăpare care are se esă
din tote pepturile trebe se fiă: la școli, la
învețatură, la instrucțiune și educațiune.

Etă, domnilor, adeverulu de care e pă-
trunsă societatea pentru învețatura poporulu
Român etă adeverulu ce venim astă-ji a
aclama înaintea d-voastră.

Cându acum doi ani Austria fu striviă
de armatele Prusiei, toți scriitorii bine cuget-
ători și toți publicistii Austriaci erau una-
nimi a striga: Nu regimentele Prusiane ne
au învinsu la Sadowa, ci școlile Prusiane, și
de voiți în viitoru a căsciga pe câmpulu de
bătăle victorii ilustre asupra Prusiei, mergeți
de închideți școlile seșe și onoriți pe dascăli
sei.

Pentru a învinge dera uă națiune, pentru
a avea superioritate asupra ei, pentru a căș-
tiga biruințe pe câmpulu de bătăie și pen-
tru a împinge pe singura și adeverata cale
a adeveratulu progresu, trebe se punem
tote stăruințele, totu inteligința, totă activi-
tatea, totă energia sei dăm școli bune și
dascăli buni, sei dăm instrucțiune și edu-
cațiune.

Acestă necesitate și acestu adeveru ilu în-
țelegu acumu tote înaltele inteligințe ale Eu-
ropii, toți adeverăji sei omni de Statu.

Unu popor gicea mai deunăgi unu mare
ministru Italian, pote pe câtu scie, și se
nu ascepte cine-va nimicu mare, nimicu glo-
riosu de la uă națiune ce var îngriji se se
tămăduiască de lepra inorinței.

A lucră d-lor-ă, din tote puterile și, a a-
juta pe toți acea-a ce lucreză pentru vinde-
carea noastră de lepra ignorinței și prin
urmare a pune adeveratele fundamente, sin-
gure solide ale lucrărilor durabile mari și
gloriose, etă scopulu la care tindem. Etă
junta spre care ne îndreptăm.

Acestu scopu însă d-lor-ă, nu este din a-
tolca la cari pote cine-va ajunge intruă gi.
Trebescu unu îndelungăgi, lupte nelcetată,
muncă de tote zilele, perseveranța obstinată.

Tote aceste societatea noastră le înțelegu,
dacea-a s'a pus și se va pune cu serioșitate
la lucru, cu convingere și perseverență.

II.

Nu ne propunem, d-lor-ă, a vă face astă-ji
uă dare de semă completă despre lucrările
înregei societăți, ne vomu mulțami a pune
în reliefu uă îndouită mișcare ce apare în

muritu în mijloculu încercărilor-ă și esita-
țiunilor-ă diverselor secțiuni ale societăței.

Uă mișcare rare are în vedere imediatu
presentulu, și uă mișcare care prevede unu
viitoru mai multu seu mai pucinu depărtatu:
voiescu a vorbi despre școlile de Adulți ce
mai multe secțiuni în țera uă deschis dupe
esemplulu datu de capitală, și, despre Școlia
Normală ce a fondatu secțiunea de Prahova.

In cele dântelu se da hrana suficientă a-
celora dintre concetățenii noștri ce au ajunsu
întruă vârstă mai multu seu mai pucinu în-
aintă fără a se bucuratu de bine-făcerile
instrucțiunei, și cari pentru a trăi și a lucra
ca ființe libere și inteligente au trebuință de
mai multă lumină, de mai multă cunoștință.

In cea de a doua se formese tineri să-
tenii cari suntu destinați a deveni institutori
rurali și a duce în comunele pōstre instruc-
țiunea pe de uă parte; eră pe de alta unu
spiritu liniscitu de serioșitate, de ordine, de
disciplină, intr'unu cuvintu elemente de pro-
gresu, de moralizare, de lumină și prin ur-
mare de forță și mărire națională.

Fiă-ne permis, d-lor-ă, a exprima aci în
publicu sentimentele noastre de gratitudinē
onorabililor noștri colegi ai secțiunei de
Prahova pentru zelulu și perseverența ce au
pusu d'a fundu cu propriile lor mijloce uă
școlia normală primară în care primescu in-
strucțiunea și educațiunea mai multu de 70
junii săteni, aduși cei mai multu de prin
comunele judeciului Prahova și căți-va de prin
judeciile învecinate.

Acestu omagiu adusu secțiunei de Prahova,
se ne întorcinu la școlile noastre de adulți
și se restrîngem darea noastră de semă a-
supra școlilor din capitală.

Acumu doi ani cemitelulu secțiunei cen-
trale deschisese 5 școli de Adulți, câte uă
școlă în fiă-care colere.

In darea de semă din anul trecut, vor-
bindu despre aceste școli, comitetulu gicea:

„Din causă trisă, d-lor-ă, pote a nouătef
une asemenea întreprinderi în țera noastră, din
causa unei publicități pucinu întinse (presa
noastră din capitală viindu-ne pînă acumu pu-
cinu în ajutoru) din cause pote (fiă-ne per-
misu a gice) a unui zelu pucinu zelosu din
partea fiă căruia din noii membri ai socie-
tăței pentru a îndemna pe adulți și mesă-
riași a merge se facețe carte, din causă încă
că municipalitatea capitalei n'a pututu plă-
cumu a ne da totu concursulu ce suntemu
în dreptu a ascepta și pe care-lu asceptăm
de la părinții orașulu, din tote aceste cause
numai uă școlă din cele 5 școli, cea de la
Roșiu a prosperatu; cele-lalte 4 s'au închis
din lipsa de elevi.

Ei bine, d-lor-ă, anul acesta suntemu fe-
riciți a vă anunța că din cele 5 școli ce co-
mitetulu a deschis ca și anul trecut nu
mai ua singura nu a prosperatu și am fostu
silii a o închide.

Obstacolele cari se opuneau anul trecut
prosperărei școlilor noastre, s'au mai micșorat
anulu acesta, ideia școlilor de adulți a de-
venitu mai pucinu nouă, publiculu sa mai
familiarisatu cu densa, presa capitalei ne a
venitu mai multu în ajutoru, căți-va din
membrii societății (ne pare reu că nu pu-
temu gice cei mai multu) au arcatu mai multu
zelu d'a îndemna pe adulți a merge se în-
vețe carte; municipalitatea și mai cu semă
anulu din membri sei, onorabilulu nostru co-
legu D. P. Buescu ne a datu unu concursu
mai activu. Tote aceste au contribuitu ca
anulu acesta se'avem deschise patru școli
în locu de una ca anul trecut.

Care e instrucțiunea dată în aceste școli?
Cari rezultate obținute? Care numărulu a-
dulților ce le au frecuentatu?

Etă, d-lor-ă, cea-a ce ne propunem a a-
duce la cunoștința d-voastră.

Anulu acesta ce și anul trecut celu mai
mare număr de elevi s'au presintatu la școlă
din colera de Roșiu. Printre acestia suntu
mulți cari frecuentaseră școlă și urmaseră
cursurile anulu precedentu.

Acesti elevi s'au stabilitu în 4 divisiuni:
In divisiunea întâia s'au pus toți aceia ce
nu sciau nici a scrie, nici a citi. Doui pro-
fesori, membrii ai societății, dd. Massim și
Herescu au bine-voit a se însarcina cu edu-
cațiunea lor.

Aceia, d-lor-ă, cari au asistatu Duminica
trecută la esamenale publice ale școlilor
noștre, au pututu se se încredințeze că a-

dulni, cari la începutul anului nu sciau ce este uă literă, puteau se scrie, se citescă, se facă socotela cu multă înlesnire.

Numerul elevilor ce au frecventat această divisiune este de 80. Aceștia nu s'au înscris toți de la începutul școlii, ci au aq venit mulți în urmă, și cu denși d. profesore a fost silit să facă uă seriă aparte. — Este de observat că mulți dintre cei d'antelu înscrisi, după ce au învățat a scrie, a citi, și a face pucina socotelă, din cauze diferite (unii au mărturisit că din cauza relei voințe a stăpânilor lor, și alții din cauza deschiderii prăveților în zilele de Duminică și s'erbători) nu au mai frecventat școala, astu-fel în cât numărul definitiv al elevilor acestei divisiuni a rămas mult mai mic și la osamenul de Duminică nu au fost presinți de cât numai vre 30.

În divisiunea II sau clasat accia cari au început să scrie, citire și aritmetică.

Cu instrucțiunea și educațiunea acestora au bine voit să se însărcina d-nii Roșianu și Christ Popescu, membri ai societății.

Numerose exerciții de citire în cărți de morală, precum și de scriere atât în școlă cât și acasă, astu-fel precum se vede în caetele lor cu îngrijire linute; aplicațiuni numeroase a celor patru lucrări de aritmetică la trebuințele usuale a le vieții și ale comerțului, începuturi de fracțiuni și în special de fracțiuni decimale pentru a fi pregătiți la înțelegerea sistemului metric și nouului sistem monetar, începuturi de gramatică, etă noțiunile ce s'au predat și au abținut elevii acestei divisiuni.

Numerul adulților înscrisi în această divisiune în timpul anului a fost de 50. Cei mai mulți au urmat uă mare parte din anul școlastic, numărul însă definitiv ce a rămas pînă la sfârșit este de vre 25.

Adulții stabiliți în divisiunea III fiind mai înaintați în instrucțiune, li s'au predat gramatica de d. Circa, geografia și istoria țării de d. V. A. Urechii, explicarea sistemului metric și monetar, noțiunile de comptabilitate, principie de geometria plana de d. Eustatiu.

Numerul acestor adulți la început destul de mare s'a redus în luile din urmă la vre 20 și la examen au fost presinți numai 12.

În fine în divisiunea IV s'au predat de către D. profesore Michăilescu St. membru al societății, comptabilitatea, ținerea registrelor în partidă dublă cu toate părțile se, noțiuni generale asupra istoriei comerțului.

D. Esarcu a dat adulților din aceste divisiuni, noțiuni de științele fizice și naturale, precum și de economie socială.

Mai mulți din adulți din această divisiune erau printruă adresă colectivă a li se preda și limba Franceză, d. Tănăsescu, membru al societății a bine voit să se însărcina cu această cursă.

La culorea de Albastru școala n'a avut de cât uă singură divisiune unde nu s'a primit de cât accia ce nu sciau nici a scrie nici a citi.

D. St. Michăilescu a bine voit să se însărcina cu instrucțiunea adulților din această școală, și le a predat aceluși materii ce în prima divisiune a școlii de la Roșu.

Numerul acelor cari s'au înscris și cari au frecventat cât va timp școala este de 30, accia însă cari au continuat studiul tot anul sunt în număr de 10.

La culorea de Negru nu s'a stabilit uă divisiune de cât uă singură divisiune pe care a frecventat vre 12 elevi dintre cari șapte cu întrerupere și neregulat, cinci cu uă forte mare asiduitate.

D. Al. Racovicenu profesore, ce s'a însărcinat cu această școală a perseverat cu uă nobile ardore, cu tôte că numărul elevilor s'au fost atât de restrâns.

În fine la școala din culorea de Verde d. Dragomir la început n'a avut de cât un număr foarte mic de elevi, a avut însă norocirea d'a cunoșce pe d. căpitan de pompieri Gorănescu, care a bine meritat de la societatea pentru învățura poporului Românu, făcându astu-fel ca d. Dragomir se aibă dreptul elevii 74 de pomplieri dintre cari câți-va sciau se scrie și se citescă, dar cari acum toți sciu foarte bine a citi a scri și a socoti.

III.

Șta d-lor darea de semă ce comitetul secțiunii centrale se credea dator să face cu lămurire despre starea junei nostre instituțiuni.

Mulți pôte vor dice că rezultatele obținute prin școlile noastre în ceia ce privește numărul acelor ce le a frecventat nu corespunde în destul cu zelul, perseveranța și ostenele d-lor profesori precum și a membrilor comitetului.

Suntem însă d-lor din accia cari credem că, cu cât greutățile sunt mai mari, cu cât obstacolele sunt mai numeroase, cu atât trebuie se perseverăm, cu atât mai mult se ne îndărătnicim și se ne luptăm în contra lor.

Perseveranța, perseveranța ostinată, etă secretul istendilor.

Și nu vom cruța nici ostenele, nici timpurile vegherii, ori cât de mici ar fi serviciile ce am aduce concetățenilor noștri. Scim că u de anevoie d'a sufla și a face se lumineze șchieta ce dorme ascunsă în pepturile inculte. Daru scim uă asemenea că unu singur pas încet și târziu, ce face poporul în calea instrucțiunii și educațiunii se mai întorce în d'erătu, și o de 100, și de 1000 de ori mai precios de cât a cele flacări răpești, aruncate de uă dată în noaptea generală și pe cari întinericul de două ori întine ată prin contrast, la absorbție din nou și le înghite pentru totu-d'auna.

Nu putem termina d-lor, fără a exprima profunda noastră recunoștință către M. S. Domnitorul Carol I, pentru augusta favore ce a bine voit să acorda societății pentru învățura poporului Românu, recunoscându în Monitorul Oficiale serviciile ce ea aduce țerei, și exprimându pentru această Domnescele se la mulțamiri.

Suntem asemenea recunoscători Prea St. Sele primatului României de mara onore ce face societății prin simpatiile ce îi arăta și prin presința Pre St. Sele în mijlocul nostru, fiindu astu-fel unu simbol viu al înfrățirii celor două instituțiuni cărora Români sunt dator înțrega lor viața națională: Biserica și școala! Și nu putem fi nesimțitori încurajerei ce ne a arătat și ne arăta încetățu on. d. Ministru al instrucțiunii publice, care nu lasă se trecă nici uă ocaziune fără a arăta simpatiile se pentru juna noastră instituțiune.

Terminându, d-lor, ne pare reu că suntem obligați a constata absința din mijlocul nostru a d-lui comite Carol Rosetti, care și a dat demisiunea din președinte, pentru cuvinte de săcătate.

Unanimitatea comitetului însă, simțindu dauna ce ar putea rezulta din lipsa concursului d-sele, l'a invitat să se binevoiască a continua funcțiunile se de președinte.

Acci este locul, d-lor se exprimăm publică noastră mulțumire persoanelor ce cu ocaziunea distribuției premiilor au făcut generose oferte pentru a se distribui la adulți. Aceste persoane sunt: D. ministru al instrucțiunii publice, D. comite Carol Rosetti, D. Săvescu, D. Răurenu, D. Sion, D. Bolintineu, D. Ananescu, D. Bădulescu, D. P. Buescu, D. Michăilescu, E. D. Ștefănescu, D. Laurian, A. D. Săicaru, D. Ionin, D. Georgescu, D-ra C. Dnuca; D-ra Lupescu a făcut sunt uă cumu că-va luoi unu daru prețios ce consistă în giuvaere de uă valoare destul de însemnată. — D. comite Carol Rosetti pe lângă cărți a mai oferit și 500 lei.

Domnilor adulți! Mă adresez cu mare bucurie către d-vostre și sentimentul ce încercu, vedendu-ve adunați în această sală a Athoneului, este unu sentiment de încredere pentru prezent, de speranță pentru viitor.

A! domnilor, cându toți concetățenii noștri se vor ridica prin instrucțiune și educațiune la demnitatea de ființe în adevăr libere și inteligente, cându nu va mai rămănea unu Românu învelit suptu apăsătoare, greoaia și demoralizătoare negură a ignoranței și voru alunga din animă și caracterile lor, elementele degradătoare cari înjosescu ființa omenescă ca so o apropiă de animal, o atunc d-lor, Români voru fi uă mare națiune. Ea se va uita cu mândria la fi se cari voru ocupa unu mare și nobil loc în concertul națiunilor civilizate, și voru trăge

în pământul patriei lor, brăde profunde de adevărat progres, de adevărat stabilitate, de adevărat prosperitate și gloriă națională!

Vă mulțamim d'eră, d-lor pentru asiduitatea cu care ați urmat cursurile școlilor noastre, neavându din parte-ne altă mulțamire de cât de a ve vedea bucurându-ve de instrucțiunea ce veți dobândi, și flă-ne permis a exprima aci întrun mod solemn, în numele comitetului și întregii societăți, sentimentele noastre de grațitudine pentru zelul, ostenele și nobila desinteresare ce d. profesori au arătat, spre ași independi înalta, sacra, d'eră greua și delicata lor misiune.

Acești lucrători modesti ai cugetării aruncă cu abundență în solul patriei, semăntă de civilizațiune, ce nu va întârzia supt influința divină a creșce și a se desvolta pentru a da flori și fructe, cari se înveselesc și se nutrescu spirital și corpul națiunii.

Ascându-ne cu toții întrun singur sentiment, și unind întrun singur glas tôte glasurile noastre, se terminăm prin cuvintele ce cari comitetul s'a adresat către secțiunile surori și se dicem cu toții: „Învățura Poporului Românu, instrucțiunea și educațiunea se, iată ținta ce ne încetățu trebuie se ne punem înaintea, iată scopul către care trebuie se îndrepteze toți pași, speranța care se misce tôte animele, stăea către care se se înalte tôte privirile.”

D. Esarcu în rostirea cuvântului se fu de mai mult ori întrerupt prin aplause căldurose, ce erau uă consecință naturală a bucuriei animei și pe care uă evidente și mai mult emoțiunea și expresiunea ce se vedea pe fecele auditorilor.

În urmă proa sâmbia sea Mitropolitul fosti cuvintele următoare.

Domnilor.

Mă simțu fericit că în cei din urmă ani ai vieții mele potu se vedu constituită uă instituțiune atât de bine făcătoare ca societatea pentru învățura poporului Românu, și se iau parte la uă așa de solemn. Mă simțu fericit, d-lor, d'a mă afla astu-ql în mijlocul domniei vestre, și a vedea rezultatele școlilor de adulți, mari, creșcine și bine făcătoare. Așu fi dorit ca numărul acelor cari se împărtășesc de bine facerile societății pentru învățura poporului Românu, se flă mult mai mare. Speru că în viitor flă care omu, flă care adult, cari în copilaria sea n'a avut fericirea se învețe carte, va apreți zelul bărbăților cari au fondat societatea accă, și va veni se primescă lumina dătatore de viață. . . . Dorescu domnilor, din tôte anima ce se se mântie nențetată strinsa legătură și alianță între biserică și școlă, cele 2 mari instituțiuni ale patrii noastre.

Biserica dă morală, și uă societate fără morală nu pôte trăi.

Dea Domnul ca această societate seși pôte urmări cu, isbândă mare, înalta și creștina misiune ce și-a impus, ca astu-fel ostenele bărbăților zeloși se flă respălite.

„Trăiascu augustul nostru Domnitor Carol I, flă bine cuvântul societatea pentru învățura poporului Românu.”

Prea sfința sea în urmă aretă mara dorință d'a se prenumera ca membru al societății, și publicul și mai cu osebite comitetul societății acleară cu respectu dorința Eminenței Sele.

D. ministru al Instrucțiunii Publice și Cultelor, a luat cuvântul și împins de unu mare entuziasm la vederea pasului făcut în instrucțiunea poporului, rosti cuvintele următoare:

Adulți.

Și ce voi înă dice, d-lor, în urmă acestor discursuri, în mijlocul acestei zile cându animele tuturor saltă de bucurie, vedendu adulți fineri și betrani, cari în orile lor de recreațiune alergă la învățura ca la unu isvor plin de binefacere. Prin învățura numai omul pôte a se ridica la adevărată sea chiamare, d'a fi omu bun și cetățianu adevărat.

Adunarea de astu-ql, și cu ea țera întregă se bucură vedendu premiindu-se acesti adulți

cari în cursu de unu anu au învățat carte. Vom mulțami însă profesorilor desinteresăți cari, ca nise apostoli, aruncă în brăsa patriei semăntă învățământului; a lor emunca și speranța, a națiunii bucuria și mărirea.

D. Esarcu dete în urmă cetre premianților, adică adulților acelor cari în cursul anului se distineseră la studiu, și cari veniau a primi cărțile din mânele prea S. Sele Mitropolitului, pe lângă cari unii, și mai cu osebite cei seraci și mai silitori, primiau și din mânele d-lui ministru premii în bani.

Raportu către Măria Sea Domnitorului.

„Se aprobă.

„CAROL”

Prea Înălțate Dōmne.

Printrun decretu cu No. 1879 de la 24 Decembre anul 1864, alu fostul Domnitor, s'a impus la tôte magistratura curților apelative și tribunalelor precum și advocaților, ca se pōte, cându sunt în ședință, uniforma prevețută de acelu decretu.

Motivat de plāngerile unora din advocații cei mai eminiți, că tribunalele și curțile nu-î primescu a pleda fără uniformă, și dinși se vedu siliți se umble cu uniforme îmbrăcări, ori se le transporte cu ei, cu multă greutate dela unu loc la altul, nelindu tôte curțile și tribunalele la unu loc;

Avendu în vedere că această uniformă cauză atât magistraților cât și advocaților uă cheltuielă destul de însemnată fără a fi de nici uă utilitate;

Considerându că nu prin uniforma superficială se va rodica magistratura, ci prin exactitate, perfectă legalitate și uă exemplară conduită în viața publică și privată, va adjuge ca a respunde la regenerătoare scopuri ale Măriei Tele și ale guvernului Măriei Tele;

Considerându că decretul cu No. 1879 este dat la 24 Decembre 1864, cându se deschise-se deja sesiunea Adunărilor legiuitor, care a avut loc la 6 Decembre acelu an și cându puterea discreționară ce-și însuși-se capul Statului încetase și era deja depusă în mâinile reprezentanței naționale; astu-fel fiind decretul nu are putere de lege;

Pentru aceste motive d'eră, și pentru a se pune uă-dată capetu unoi asemenea stări de lucruri, în totul necompatible cu moralitate, trecutul și aspirațiunile națiunii române, sub-șemnatul vine cu profund respectu a cere de la Măria Vostre revocarea decretului în chestiune, și prin urmare desființarea uniformei impusă magistraturii curților apelative și tribunalelor, precum și advocaților, prin dlsul decretu.

Dacă d'eră Măria Vostre aproțai, ve rog se bine-voii a semna anexatul proiect de decretu.

Sunt cu cel mai profund respect, Prea Înălțate Dōmne, Alu Măriei Vestre.

Prea plecat și prea supus serv, Ministru secretar de Stat, la departamentul Justiției.

Ant. I. Arion.

Dispozițiunile acestui raportu sunt confirmate prin decretu domnescu.

Raportul d-lui prefectu de Oltă către d. ministru de finance.

Domnule ministru.

În ocaziunea reviei generale pretinsă de legea contribuțiunilor directe și regulamentu de constatare, la comuna Mereni din plasa Oltu, presintându-se d-lor controlore, primarul, unu din consilieri și unu sâmbian, și-au oferit lei vechi 168 par. 26, cu cerere a nu adăoga în roluri patru contribuabili și a scădea ați două, d-sea însă pe două parte ș'a lăpșnit datoria trecendu pe contribuabilii ce merita, la rândul lor, și pe d'alta primindu banii a constatatu cu procesu-verbale împregiurarea și, pe lângă raportul No. 241, mi la depusă împreună cu suma de lei 168 par. 26.

Eu, în consecință, am înaintat, d-lui procurore actele și banii spre procedarea cuvenită după lege, și privind cu mulțamire urmarea d-lui controlore, o supui cu respectu și la cunoștința d-v., anexându aci în copie citatul se raportu, No. 241.

P. prefectu, Negulescu.

Raportul d-lui controlore către d. prefectu alu acelu județu

Domnule prefectu,

În ocaziunea mergerii mele în plasa Oltului la comuna Mereni, pentru facerea reviziunii generale a anului current, mi s'a presintat d. primar anume, George Zidaru, adjutorle d-lui Voicu Marin și contribuabilul Lică Stanciu, oferindu-mi suma de lei 168, par. 26, vechi, cu cerere cei d'antelu două de a mișloci scăderea individelor a-cestea.

Florea Tofi (accia a fost crăț și s'a constanciu Priciu) statat că sunt în stare bună a-Ștefan Saudu) vëndu și mosii mostenesci.

Constantin Furcaru, acestu contribuabilu scrisu în rol și celu d'altu treilea scăderea d-sele de la taxa patenti, pentru profesiunea de cărcimaru.

Eu, privind cu indignațiune eulesanța unoi asemenea, de a veni se corupă prin beni moralitatea unoi funcționar și mai cu semă cându în asemenea rol se presintă funcționari comunali, pe două parte am primit accia sumă de bani, era pe d'alta încheiându cuvenitul procesu-verbale pentru constatarea acestei faptu, în presința persoanelor ce s'au aflat acolo, și depui respectuosu d-v. pe lângă accia în originalu împreună cu suma citată de lei 168 par. 26, și ve rog se bine-voii alu înainta d-lui pro urore locale, spre urmărirea cuvenită așa, ca, prin asemenea pilduri, se pōtă înțerca ideea de mituire a funcționarilor publici, care este moralmente în desavantajul societății.

Controlore, C. Marinescu.

Ordinul d-lui ministru financelor către d. prefectu de Oltu.

Domnule prefectu,

Amu vețut cu satisfacțiune conduita plină de demnitate înută de către d. C. Marinescu, controlorele acelu districtu, către primarul comunei Mereni, George Zidaru, care tindea alu asocia la abuzurile se, și ve invit, domnule prefectu, se bine-voii a exprime multumitul împiegat, mulțamirile ministerului, comunicându-ve în același timp că aprobă măsurile luate pentru darea în judecată a primarului și a celor implicati cu densul în această faptă.— Accia spre răspuns la raportul d-v. No. 255.

P. ministru, Winterhalder.

A eșit de suptu tiparu și se află la tôte librăriile în broșuri:

TOLERANȚA RELIGIOASA ÎN ROMÂNIA

de

B. P. HAJDEU.

APELŪ!

Ocupându-mă mai mult timp cu pedagogia și publicându din cându în cându metodele, admisibile pentru propunerea cu exactitate a mai multor obiecte din învățământul secundariu, mi-am dat de temă acum două ani, a facia după putință și propunerea filosofiei în învățământul secundariu și a aplica pentru accia și în această materie una din metodele pedagogice. Acest ideal de acum două ani, astu-ql este realizat, și eu la rândul meu produc uă pre altarul științei române nise PRINCIPII DE FILOSOFIA, care, pe lângă acca, că întrunesc tôte chestiunile și soluțiunile cele mai noue a filosofiei electrice, ele sunt expuse și după metoda analitică, aplicată după putință în asemenea materie. Acestu este meritul propriu a acestor principii de filosofie și pentru accia le recomand publicului român, care chiar se pōte servi și cu literatura didactică respectivă a altor State Europiane.

Acum pentru presă sunt preparate și prevețute PSICOLOGIA ȘI LOGICA și de la concursul, ce mi va da publicul român, va depinde și imprimarea imediată a MORALEI ȘI A TEODICEELI precum și a unui CURSU DE PEDAGOGIA care după părerea noastră și raționamentele, expuse în prefață, este indispensabil de instrucțiunea secundarie, și mult mai necesariu pentru acci, ce se prepară a deveni bun cetățian, de câtu istoria filosofiei, care în decomonu se alipescă către cursurile de filosofie.

Broșura antea, care conținându PSICOLOGIA ȘI LOGICA și avându unu formatu în 8°, va fi espusă pre 16—20 cote de presă ea va costa pentru abonati 2,50 bani.

J. Gn. ENACEANU.

(Prof. de filosofie la Șemiu, din Bucuresci)

